

והתענג בדשן

שיעור הלכתי שבועי מפי מורנו ורבנו
הרה"ג דוד שלום נקי שליט"א
מו"צ ומחבר סדרת הספרים "בהלכה ובאגדה"

השיעור בימי ראשון בשעה 18:00
בבית המדרש "חזון עובדיה" דימונה

גליון 234

"והתענג בדשן נפשכם, חטו אִתְּכֶם וּלְכוּ אֵלַי, שְׁמַעְנוּ וְנִדְבַחִי נִפְשְׁכֶם" (ישעיה נה ב)

בענין גיוס בחורי הישיבות

מסרים וחיזוקים חשובים

שאתה אוהב, לך תביא אחת?! מעלת זיכוי הרבים וההפצות.
על איזו מלכות הרשעה יכוון בברכת המינים? ניתוח מתים
איסור גמור, ובכל זאת את מי מותר לנתח? מי התפללה
שיהיו לה ילדים כמו בן גוריון, ואחר כך שינתה שיהיו כמו
החזון איש? התפילה היא מטה עוז ביד כל אדם. אריק שרון:
"אם למנהיגות החילונית אכפת כי בעוד 50 שנה תהיה כאן
מדינה יהודית, עליהם לבחון את החינוך החילוני. למה שני
בניו לא דתיים? לרוב רובם של החילונים, יש לב טהור
ונכסף להשם יתברך. מי עברה תאונה ונשברו לה כל
השיניים? המכתב של מרן בענין גיוס בני הישיבות. בְּנֵי צִיּוֹן
הַיִּקְרִים הַמְּסֻלָּאִים בְּפֹז". נשיא מועצת החכמים בדרך מרן.

"ומלכות הרשעה מהרה תעקר ותשבר ותכלם ותכניעם"

א. בסייעתא דשמיא נדבר היום על המציאות הכואבת כבר תקופה ארוכה,
שממשלת הזדון ממשלת הרשעה, רוצים לחקוק חוקים זדוניים ומושחתים

ב. עוד הוא סיפר לי דבר ששימח אותי מאוד, רק אקדים לכם הקדמה קטנה כדי שתבינו את
הסיפור. בזמנו כשגיתי בכרמיאל, בבין הזמנים אחד הערה עלי הקדוש ברוך הוא רוח טהרה
ממרום, ונתן לי רעיון נפלא לעשות מבצע לבחורים שכל מי שסיים מסכת גמרא רש"י
ויעשה מבחן בכתב, על כל דף שאלה אחת, יקבל דולר לכל דף. ובאמת כשהתחלתי בזה לא
ידעתי מאיפה אביא את הכסף, אבל בורא העולם נתן לי סייעתא דשמיא ודברתי עם כמה
אנשים אוהבי תורה, וכל מי שהיתה לו זכות זכה לתמוך בענין כיד השם הטובה עליו, וברוך
השם הרגשתי סייעתא דשמיא גדולה מאוד. אחד הדברים שאני זוכר, שתראו אנשים
הוגעתי לתרומות למעלה מ-1,000\$, סכום נחמד לאברך צעיר שאוסף לשם שמים לדרך
את בניו של הבורא יתברך לסיים מסכתות. והנה בזמנו למדנו ביחד בכולל בכרמיאל עם
ידידי ואהובי הגאון רבי יצחק לוי שליט"א רב העיר "נשר", ובקשתי ממנו אם יוכל לפרוט לי
את ה-1,000\$ לשקלים, כדי שאוכל לתת לבחורים בשקלים שינעם להם ולא יסתובבו עם
דולרים ויצטרכו לפרוט ויקחו להם עמלה. וכשהוא הביא לי את השקלים, צירפתי אותם
לשאר השקלים שהיו לי [שידעתי את הסכום שלהם], ופניתי לקיים את דברי הגמרא
במסכת תענית (ח ע"ב): תנו רבנן, הנכנס למד את גורנו, אומר: יהי רצון מלפניך ה' אלוהינו
שתשלח ברכה במעשה ידינו. התחיל למד אומר: ברוך השולח ברכה בכרי הזה. מדד ואחר
כך בירך - הרי זו תפלת שווא. לפי שאין הברכה מצויה, לא בדבר השקול, ולא בדבר המדוד,
ולא בדבר המנוי, אלא בדבר הסמוי מן העין. ע"כ. ואז לפני שספרתי, ביקשתי מהקדוש ברוך
הוא שישלח ברכה בכסף הזה, והתחלתי לספור. והנה פלא פלאות, אני סופר ורואה סכום
של 1,000 שקל יותר. מיד הבנתי שכנראה קרתה טעות לרבי יצחק, ואז הדולר היה יקר
מאד כ-4 שקלים, ובמקום שהוא יביא לי 3,900, הוא הביא 4,900, מיד התקשרתי אליו
ואמרתי לו שכנראה שהוא טעה בחשבון. ואז הוא ענה לי בבטחה, שזה לא נכון, הוא לא
טעה וכנראה שאני טועה, ואז הסברתי לו שאני יודע בדיוק את הסכום שהיה לפני כן, והנה
עכשיו יש כאן 1,000 שקל נותרים, אז מאיפה הם באו? ואז הוא ענה לי על פי הפסוק (בראשית
מג כג): "שלום לכם אל תיראו, אֶלְקֵיכֶם וְאֶלְקֵי אֲבִיכֶם, נָתַן לָכֶם מִטְּמוֹן בְּאֶמְתַּחְתִּיכֶם", הקדוש
ברוך הוא שלח לך מטמון לחזק את הבחורים. אינני יודע מה האמת, אבל זה ברור שראיתי

מה קרה שבגיל 12 הוא התחיל לשנן הלכות? מבצע
לבחורים על כל דף דולר. איזה מטמון נתן השם יתברך? איך
הוא סיים את כל הש"ס בגיל 18.5? אמר הקדוש ברוך הוא,
עשה אתה את שלך ואני אעשה את שלי. מה היה באירוסין
של בחור ישיבה אשכנזי עם כלה ספרדית? על מה כתב
המשנה ברורה שיש לנו לדון קל וחומר באלף אלפים? איזו
חוצפה שמלך רם ונישא יושב ומצפה לו והוא מתמהמה?
לא שמענו עדיין, שאם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים,
וראשי ישיבות בכף שניה, מכריעים הם את כולם. מי כתב:
"ראיתי בני עליה והמה מועטים, שילכו על פי ההלכה נגד
הזרם, ולא יחתו מסביבתם". מי אמר להם: הנה החבורות

1 לפני שנאמר דברי שבח והודיה והלל להשם יתברך על כל אותם בחורים ואברכים יראי
השם שלקחו מהחבורות "דעת התורה בגיל הנישואין" לחלק לבחורים בישיבות "בין
הזמנים" על מנת ללמוד, אני רוצה לפתוח בדברי שבח והודיה להשם יתברך על מה שסיפר
לי אברך יקר בשבת קודש זו ששהייתי בעיר "כרמיאל" יע"א, ומעשה שהיה כך היה: הזמנינו
אותי למסור שיעור בשבת בצהריים בבית כנסת מסוימת, וכשהגעתי לשם אני רואה שהרב
שלהם אברך תלמיד חכם צעיר שאני מכיר אותו משנים קדמוניות בנערותו עוד לפני 20
שנה כשגיתי בכרמיאל, בשליחותו של מרן זיע"א, וכן פורת יוסף הוא עושה חיל ומזכה
אותם בדברי אלוקים חיים. והנה לאחר השיעור הוא סיפר שני דברים מאוד מאוד מעניינים.
א. בזמנו כשגרנו בכרמיאל היינו מתפללים תפילת נץ החמה בשבת, ולאחר מכן מקיימים
שיעור בהלכה ובאגדה, והנה באחת השבתות בהיותו נער כבן 12 שנה הוא הגיע לתפילה
בנץ, וראיתי אותו כשהוא בפסוקי דזמרה מברך "שהכל" על כוס קפה. ואז אמרתי לו,
שאסור לעשות כן משום הפסק, ורק אם בירך "שהכל" לפני "ברוך שאמר" ורוצה עדיין
לשתות, יש להקל לשתות בפרט במקום צורך, וכגון שהוא חזן וכדומה שהוא צריך לצחצח
את קולו, וכמו שכתב בילקוט יוסף. ואז אמרתי לו את המשנה באבות (פרק ב משנה ה): "אין
בור ירא חטא, ולא עם הארץ חסיד". כלומר, אדם שלא לומד הלכות, הוא נחשב בור בהלכה,
כי אם לא ילמד, מאיפה ידע? וממילא איך יהיה ירא חטא, אם הוא לא יודע מהו החטא, וממה
עליו להיזהר. הוא אמר לי, שהדברים הללו הדהדו במוחו שבאמת איך הוא יהיה שומר תורה
ומצוות כהוגן, אם אינו יודע הלכות, ולכן כבר באותה שבת שהוא בא לבית, הוא לקח "קצור
שלחן ערוך" - ילקוט יוסף, והתחיל לשנן אותו אט אט מכריכה לכריכה, כדי שידע את
ההלכות ולא יטעה חלילה על כל צעד ושעל. ומאז הוא אומר שהוא קיבל חשק ללימוד
ההלכה, והמשיך לשנן את ההלכות, עד שעלה והתעלה, וכבר בהיותו בישיבה גדולה התחיל
ללמוד טור בית יוסף עם ספרי מרן זיע"א, ופרח ועלה ושגשג, אשרי חלקו ומה נעים גורלו,
כן פורת יוסף. זהו שאמרנו חז"ל בגמרא גיטין (מג ע"א) על הפסוק (ישעיה נה ב): "הִמְכַּשְׁלָה הַזֹּאת
תַּחַת יָדֶךָ", אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהם. שבזכות שהוא נכשל
בהלכה, הוא זכה להבין את הצורך החיוני לשנן את לימוד ההלכה כהוגן.

סייעתא דשמיא שהרבה בחורים למדו ונבחנו ושיילמנו להם, והיתה ברכה בכסף. באותו בין הזמנים נסעתי גם לירושלים להתארך כמה ימים במשפחה, ופרסמתי גם בישיבת בין הזמנים בשכונת שמואל הנביא על המבצע הנ"ל, וברוך השם בחורים רבים למדו ונבחנו וקיבלו, בין המשתתפים היה גם שר הדתות רבי מיכאל מלכיאל הי"ו, שבזמנו הוא היה בחור צעיר בישיבת "חברון", והוא נבחן על מסכתות גדולות יותר, בבא מציעא ועוד, וקיבל טבין ותקילין ברוך השם, כי "נפש עמל עמלה לו" (משלי טו כז), ו"נצר תאנה לאכל פך"ה" (שם כו יח).

והנה מספר האברך הנ"ל מכרימאל, שבהיותו נער צעיר אמרתי לו על המבצע הנ"ל שעל כל דף גמרא יקבל דולר, ודרבנתי אותו שילמד מסכת קטנה, תענית, מגילה, ויקבל. וברוך השם הוא התאמץ ולמד, וסיים את המסכת, ואז אמרתי לו, אתה רואה שזה לא כזה קשה, ואם תמשיך בקצב הזה, בעזרת השם אתה יכול עד גיל 18 לסיים את כל הש"ס. הוא אמר לי שזה נתן לו חשק גדול, והוא תפס את עצמו והתחיל להתמיד יותר, וגם לאחר תקופה שהוא עלה לישיבה קטנה, הוא היה קם כל בוקר שעה לפני התפילה ולומד עוד מסכתות מהצד, וברוך השם בסופו של דבר בגיל 18.5 הוא סיים את כל הש"ס.

אחי ורעי היקרים והאהובים, כבר אמר שלמה המלך בחכמתו (קהלת יא א): "שִׁלַח לַחֲמֶק עַל פְּנֵי הַמָּיִם, כִּי בְּרֵב הַמָּיִם תִּמְצָאנוּ". אדם זורע דיבורים, חיזוקים פה ושם, והוא לא יכול לדעת איפה זה מתגלגל, לפעמים דיבורים שנעשים אפילו כלאחר יד, אבל בדיבור הזה הכנסת בו אש להבת שלהבת של אהבת ההלכה. אתה רואה בחור צעיר, ואתה מדרבן אותו לסיים מסכתות, ובזכות זה פתאום הוא מתחיל להכיר את הכוחות שלו, והוא מקבל חשק ומתאמץ ללמוד עוד מסכת ועוד מסכת, עד שמסיים את כל הש"ס. אשרי הזורע דיבורים וחיזוקים ובפרט בצעירי הצאן, וכבר כתב רש"י (במדבר ג טז): **אמר הקדוש ברוך הוא, עשה אתה את שלך ואני אעשה את שלי**. ע"כ. אי אפשר לדעת איפה זה מתגלגל, ומה נעשה מזה הלאה והלאה בעם ישראל הקדושים והטהורים.

עכשיו נאמר עוד דברי שבח והודיה להשם יתברך על החבורות "דעת התורה בגיל הנישואין" שבחורים רבים קיבלו בישיבות "בין הזמנים" על מנת ללמוד, (המעוניינים לחלק לבחורים על מנת ללמוד, יפנו במייל או בטלפון: 05341-65051) וברוך השם שהדברים נפוצים ומתפזרים בבתי מדרשות להפיץ את דעת התורה האמיתית בעניין גיל הנישואין, ולא לטייח חלילה את דברי חז"ל הקדושים ולסלף את האמת הצרופה. והנה בשבוע שעבר השתתפתי באירוסין של בחור ישיבה אשכנזי עם כלה ספרדית, וכמה שמחה ותענוג היה לראות בחור צעיר כמעט בגיל 20, שהולך בדרכי חז"ל הקדושים ורבותינו גדולי ומאורי הדורות מאז ועד עתה, ומודרז להתחתן. ולאחר שדברתי רבות ונצורות בשבח אביו הכלה, הבהרתי מהי דעת התורה בגיל הנישואין, והבאתי להם את הגמרא במסכת יומא (עב ע"ב), מאי דכתיב (תהלים יט ב): "יִרְאֵת ה' הַטְהֹרָה עֹמֶקֶת לֵעָד?" אמר רבי חנינא: זה הלומד תורה בטהרה. מאי היא? נושא אשה ואחר כך לומד תורה. ופירש רש"י, שבזה שנושא אשה ניצול מהרהורי עבירה, וממילא יש לו יראת השם טהורה. ובגמרא מסכת יבמות (סג סע"א) מסופר על אשתו של רבי חייא שהיתה מצערת אותו, ובכל זאת כיבד אותה מאוד, וכששאלו בנו למה הוא מכבדה כל כך? ענה לו: "דיינו שמגדלות בנינו לתורה, ומצילות אותנו מן החטא", ופירש רש"י "מהרהור עבירה". וכתב על זה המשנה ברורה (מחנה ישראל" שער האחרון פרק א): **ואם כן יש לנו לרין קל וחומר באלף אלפים, אם התנא רבי חייא שהפליג חז"ל בשבחו במסכת בבא מציעא (פה ע"ב) אמר שמצילה אותו מן החטא - מהרהורי עבירה, מה נענה אנחנו אחרינו, אם נתעכב מלהשיא את בנינו אשה כשיגיעו לפרקן, ואפשר גם לבוא לידי איסור ממש במשך הזמן הרב. ע"כ**.

וכתב המקובל האלהי הגאון רבי שמואל תפלינסקי זצ"ל (לפני כ-120 שנה) בקונטרס הצוואה (פרק ז אות א): צריכים הורים להשתדל ולהתאמץ להשיא את בניהם ובנותיהם סמוך לפרקן בכל היכולת והזריזות, ויתבוננו בדברי חז"ל באומרים (קידושין כט ע"ב), תנא דבי רבי ישמעאל, עד עשרים שנה יושב הקדוש ברוך הוא ומצפה לאדם אימתי ישא אשה, כיון שהגיע עשרים ולא נשא, אומר: תיפח עצמותיו. ויציינו בנפשותיהם מלך גדול מושל בכיפה יושב ומשתוקק ומחכה לאיזה דבר, מי לא יזדרז וימהר כשהיכולת בידו לעשות חפצו ורצונו ולמלא מבוקשו בזריזות היותר נמרץ. כל שכן וקל וחומר מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא בורא ושלט בריבוא ריבון עולמות, שרפים עומדים ממעל לו, וחיייו ומוותו של האדם תלויים בידו, מי לא יירא ויחרד לשבת בעצלתיים ולהתרפות בדבר, בשעה שמלך רם ונישא יושב ומצפה מתי ישא אשה, מי לא יקום כארי להזדרז ולא לשקוט ולנוח עד אשר ימלא רצונו ומאווייו... ע"ש.

עוד אמרתי להם: בגמרא קידושין (שם) מסופר, שרב חסדא שיבח את רב המנונא בפני רב הונא שאדם גדול הוא. אמר לו רב הונא: כשיבוא לידך, הביאהו לידי. כשבא רב המנונא, ראה רב הונא שאין לו סודר על הראש כפי שהיה נהוג בזמנם, הבין רב הונא שעדיין הוא לא נשוי, ומיד החזיר את פניו ממנו ולא רצה להסתכל עליו, ואמר לו: "לא תראה את פני עד שתישא אשה". ולכאורה קשה, למה התנהג רב הונא בצורה כה קשה עם רב המנונא, והרי רב המנונא לא היה חלילה איזה בחור פרחח עם אפיון או בחור שמסתובב ברחובות ושוטף את העיניים שלו בכל מיני מרעין בישין, השם ירחם ויציל. הלוא מדובר פה באמורא מחכמי הגמרא שבכוחו היה להחיות מתים, אז למה רב הונא הקפיד עליו עד כדי כך, ולא רצה להסתכל עליו בגלל שלא נשא אשה?!

ותירץ המהרש"א, שלא רצה רב הונא להסתכל בפניו, כיון שאמרו חז"ל (מגילה כח ע"א) **שאסור להסתכל בפני אדם רשע. ובלא אשה, היה מחשיבו כרשע, כיון שאמרו שכל ימינו בהרהור עבירה. ע"כ**. זה ממש מפחיד, עם כל הגדלות של רב המנונא, החשיב אותו רב הונא חלילה כמו "ר-ש-ע", עד כדי כך! למה? כי חז"ל אמרו "כל ימינו בהרהורי עבירה", אז עם כל המעלות שלו, אי אפשר להתעלם מחז"ל. ומי יוכל לומר על עצמו שרב כוח לחלוק על רב הונא ולהבין יותר טוב ממנו...

וגאון עוזנו ותפארתנו רבנו יוסף חיים בספרו בן יהוידע (קידושין שם) כתב, שהפליג רב הונא **לענוש את רב המנונא בעונש כזה ולביישו בכך שהחזיר את פניו ממנו**, משום שסבר רב הונא על סתם אדם בן עשרים שלא נשא אשה, שכל ימינו בהרהורי עבירה, **ואף על פי שרב המנונא איש חסיד וקדוש ואינו כשאר כל אדם, עם כל זה לא ימלט מהרהור קל, ולפי מעלתו נחשב לו הקל לחמור**. ע"ש. ממש מבהיל, אפילו אמורא קדוש כמו רב המנונא, חלילה אם הוא לא נושא אשה, לא ימלט מהרהור קל. אז מה נענה בדורות שלנו?! איזה בחור יוכל לומר על עצמו שהוא נקי מהרהורים?! ומי חושב שהבחורים של היום יותר קדושים מרב המנונא, ואין להם אפילו הרהור קל שבקלים...

ומאחר והיו שם אברכים מבני אשכנז, ציטטתי להם מדברי גדולי ומאורי בני אשכנז כהגר"מ פיינשטיין, הגרש"ז אוירבך, הגרי"ש אלישיב, הגר"ש ווזאנר, הגריא"ל שטיינמן, הגר"ח קנייבסקי, הגרי"ג אדלשטיין ועוד רבים גדולים וטובים, בחובת הנישואין בגיל המוקדם יותר. ובסיום הדברים, כשאמר לי אחד המשתתפים, ומה נעשה עם דעת ראשי הישיבות? אמרתי לו, ידידי היקר, אם אתה רואה שדעת כל גדולי האומה מאז דור התנאים והאמוראים, והראשונים והאחרונים, ועד אחרוני האחרונים, דעה אחת תמימה לזרז את הנישואין, ולעומתם ישנם ראשי ישיבות שמבינים אחרת, אם כן למי אנחנו אמורים לשמוע, הלוא רבן יוחנן בן זכאי אמר, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואלעזר בן ערך בכף שניה, מכריע הוא את כולם. אבל לא שמענו עדיין שהוא אמר, שאם יהיו כל חכמי ישראל מאז ועד עתה בכף מאזנים, וראשי ישיבות בכף שניה, מכריעים הם את כולם. אם כן מה שאלתך, מה נעשה עם דעת ראשי הישיבות?!

ובהקשר לזה, כמה נפלאים ואמיתיים הם דברי ידידי הגאון הרב אליהו בר שלום שליט"א, בספרו האדיר "משפט הכתובה" (סימן מב), וזו לשונו: ובאמת, כי לבחור הצעיר, אין כח וכלים ללכת נגד ה"מקובל" בישיבה, בשעה שהחינוך כראוי שהישיבה היא קודש קדשים, ולכן, על הבחורים האהובים הללו, אין טענה כל כך, כי עדיין לא כולם התלמדו להיות חזקים באופיים, ולחיות על פי דקדוק ההלכה לאמיתה - אף אם כל הסביבה נוהגת אחרת. וראיתי בני עליה והמה מועטים, שילכו על פי ההלכה נגד הזרם, ולא יחתו מסביבתם. ובעזרת השם, כשיהיו אברכים, רובם כבר יתרגלו בזה, למעט מיעוטא דמיעוטא, שתמיד יהיו מחוברים למנהגי ישיבתם עד 'זיבולא בתרייתא'. ויש להזכיר לחתן הצעיר, כי ענין הקידושין והנישואין יהיה אצלו בעזרת השם רק פעם אחת בחיים, ואילו היה עושה זאת בגיל מבוגר, כאשר היה כבר מורגל הרבה בחיי תורה ובכפיית עצמו לחיות על פי דקדוק ההלכה דווקא, בוודאי היה מכריח שכל פרט בנישואיו [זמן הנישואין, טקס הנישואין והכתובה], יהיה בדקדוק ההלכה הגמור, והיה לומד היטב לפני שיעשה דבר שהוא פעם אחת בחיים. אבל סדר הדברים אינו כך, כי החתונה היא בגיל צעיר. על כך, בחור נבון, יבגר נפשו מאוד בעת הזו, וילמד היטב את פרטי ההלכה, ולא ישלך את החתונה לאופנה החדשה והמנהג ה'מקובל'. עכ"ד. וכבר אמר שלמה בחכמתו (קהלת יא): "דְּבָרִי פִי תִּחְסֶן חָן", ואומר (משלי כד כה): "וְלִמּוּכִיחִים יִנְעֶם וְעֲלִיָּהֶם תְּבֹא רִכְתָּ טוֹב, שְׁפָתַי יִשֶׁק מְשִׁיב דְּבָרִים נְכָחִים".

כולנו הודיה ושבח לבורא העולם שרק בחסדיו יתברך, הדברים פועלים בקרב הבחורים, ועוד רבים רבים לוקחים מהחבורת "דעת התורה בגיל הנישואין" ולומדים והוגים בהם, וכבר שמענו על כמה וכמה ישיבות שהורידו את הסנקציות שהיו להם בעבר, והתחילו להבין את נפש הבחורים יותר, השם יצילנו, ויזכנו שנעשה רצונו כרצונו, ולא נבוש ולא נכלל ולא נכשל בעולם ועד, אמן ואמן.

להלן מכתב ששלח אחד המפיצים היקרים מאזור הדרום שזוכה להפיץ ולזכות את עם ישראל בחבורות "בהלכה ובאגדה" במעגל השנה, ולאחרונה חילק חוברת "ארבע תעניות ובין המצרים" המקוצרת בסופרים, בבתי רפואה ובעוד מקומות רבים, וזו לשונו: זכינו בסייעתא דשמיא הודות לרב שליט"א לזכות את הרבים בחלוקת היהלומים "בהלכה ובאגדה", ועכשיו אנחנו זוכים לחלק את חוברות "בין המצרים". והנה נגמרו לי במלאי כמות החוברות שלקחתי, ושלחתי את אחד מבאי השיעור שלי שיסע במיוחד להביא כמות נכבדה מבית הדפוס בראשון לציון לדרום הארץ. והנה איך שהגיעו החוברות, מיד נסעתי לחלק במרכז חנויות ענק, שלצערו רובם מאחינו שלא זכו עדיין לשמור תורה ומצוות, אבל הניצוץ היהודי לא עומעם בקרבם. והנה בתוך ההפצה כשהנחת את החוברות בחנות הגדולה "בום", אני עומעא אמת שלא נראית שומרת תורה ומצוות בכלל, והיא אומרת לבן שלה הקטן שכמוכן היה בלי כיפה: "תראה תראה הנה החוברות שאתה אוהב, לך תביא לנו חוברת אחת". כל כך התלהבתי, אז שאלתי אותה, מה זאת אומרת שהוא אוהב את החוברות? והרי הוא קטן והוא לא יודע לקרוא, אז איך הוא אוהב? אז היא אמרה: נכון שהוא בן 5 והוא לא יודע לקרוא, אבל בכל חג כשמגיעות פה החוברות, הוא מכריח אותי והוא לא מוותר לי שאני אקרא לו מהחוברות, וכבר סיימנו לקרוא כמעט את כל החוברות של החגים, הוא מאוד מאוהב בתוכן שיש בחוברות האלו. שמחתי שברוך השם החלוקה עושה פירות. וברכתי את הילד המתוק הזה שיזכה להיות רב גדול בישראל. ע"כ.

עוד מכתב הוקרה ששלח אחד המפיצים החדשים מאזור המרכז, שזכה לשוב בתשובה בסך הכל לפני 3 שנים, ועלה והתעלה בדרך השם, עד שנפשו חשקה מאוד להצטרף לעשות חיל ולהפיץ את תורת השם יתברך על ידי החוברות לאחינו היקרים שעדיין לא כל כך מונחים בענייני התורה והמצוות, כדי שכמו שהוא זכה להתחזק ולדעת את ההלכות ואת הרקע של המועדים מהחוברות הללו, כך גם אחריים יזכו לדעת בעזרת השם. וזו לשונו: שלום למורנו ורבנו, אני רוצה להודות לך על הזכות שינתנה לי לחלק את החוברות "בהלכה ובאגדה" בעיר שבה אני גר וסביב לה [בת ים, חולון ועוד]. **במהלך החלוקה נפעמתי מההתלהבות והצימאון של הציבור, חילונים ומסורתיים, לתורתנו הקדושה, לחזרה למקורות - להבין מה המשמעות של כל מועד ומועד, מתי התחיל, ולמה בכלל עושים אותו**. לא רק שזכיתי לזכות

נגד השם ונגד משיחו, נגד תורתנו הקדושה, ומאיימים לגייס את בחורי הישיבות העוסקים בתורה יומם ולילה ומקיימים את העולם בתורתם רגע רגע שעה שעה, וברור שהכל נובע משנאה עיוורת שמעוות את עיניהם ומבלבלת אותם. וכל בר דעת רואה בעליל שכל מטרתם אך ורק לחתור נגד ונגד ונגד החרדים. כמה שיותר לקצץ, להרוס, לחבל, להשחית, לקעקע ולקלקל בכל מה שאפשר, והדברים כואבים עד מאוד. ועל אותם גזירי גזירות אנחנו מכוונים שלש פעמים בכל יום: "ומלכות הרשעה מהרה תעקר ותשבר ותכלם ותכניעם [ותשמידם ותשפילם ותמגרם] במהרה בימינו". מלכות הרשעה זו לא רק המחבלים ואין וכל שונאי ישראל, אלא כל מלכות שגזרת גזירות נגד התורה, היא בגדר מלכות הרשעה, כי אורייתא, קודשא בריך הוא וישראל, חד הוא. וכמו שאנחנו אומרים ב"על הניסים" בחנוכה: "כשעמדה מלכות יוון הרשעה

את הרבים בתקופה כל כך קשה ומורכבת לעמנו, זכיתי לקרב את הציבור לאבא שבשמים ולהכיר אותו עוד יותר. מה שאני התחלתי להכיר רק לפני 3 שנים כשחזרתי בתשובה. בתקופה בה אנו נמצאים כל היום מול המסכים עם כל כך הרבה גירויים ופיתויים - אנחנו יכולים באמצעות חלוקת הללו להללו ולחזק אף יותר את זהותנו היהודית בתוך משפחתנו בפרט ובציבור ככלל. **במהלך החלוקה ליבי התמלא בהרגשה טובה ושמחה נפיתית שאני לא יכול לתאר כאן.** אני בטוח שבזכות הספרים הללו, ובזכות כל מזכי הרבים בנקודות החלוקה בכל רחבי הארץ - המועדים הללו עבור כל עם ישראל כבר לא יהיו שטחי מידי, ובזכותם ידעו כולם שיש בנו הרבה מעבר למה שאנחנו נראים, ומעבר למדינה שקמה כאן לפני כ-80 שנה. בברכה רבה ובתקווה לחלק עוד ועוד חוברות בהמשך. א.ר. ע"כ.

ויש להליץ על זה על פי מה שכתב הגאון הדיין רבי רפאל יצחק זרחיה אזולאי, אביו של מרן ה"חיד"א [הובא בספר ראש דוד לחיד"א (פרשת קדושים ד"ה וקרבן לזה) עיין שם ותרונה נחת], על הפסוק (תהלים כ"ט יא): "ה' עז לעמו יתן, ה' יברך את עמו בשלום", והיינו כי בזוהר הקדוש (פרשת בשלח דף מה רע"ב) מובא, שבכל מקום שמכנה הכתוב את עם ישראל בשם "עם", ירמוז על עירב רב. נמצא שלשון "עם" הוא לשון גריעותא ופחיתות. ובזה רומז על אותם אחים ואחיות שלנו שעדיין לא זכו ללכת בדרך השם ולשמור את תורתו ומצוותיו, אבל השם יתברך חפץ ורוצה שיתנו להם "עוז" דהיינו "תורה", כמו שאמרו חז"ל במכילתא (שמות י"ט טז), אין "עוז" אלא "תורה", שנאמר (איוב י"ב טז): "עמו עז ותושביו", ועל ידי ההפצות הללו של החוברות "בהלכה ובאגדה" שנכתבו בשפה קלה ונעימה השווה לכל נפש, ומתאימים גם לעמך ישראל הנ"ל, ובהם מודיעים להם את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו, על ידי כך: ה' יכיר את עמו בשלום, כי על ידי ריבוי התורה, ובעיקר לימוד ההלכה, מתרבה השלום בעולם, כי בכל יודעים גם הם איך לקיים את התורה והמצוות, והקדוש ברוך הוא שמח ומתרגש בזה שגם עמך ישראל עושים את רצונו, ואין לך ריבוי שלום גדול מזה בין ישראל לאביהם שבשמים.

ובדרך זו שתתרגבה הדעת בישראל, נגיע גם למה שאמר הנביא (ישעיה נ"ד י): "וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה'; וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךָ", והיינו **כשכל** בניך לומדים תורה, לרבות עמך ישראל, ממילא ורב שלום בניך, נעשה הרבה שלום בעולם, כי כולם עושים רצונו של מקום. ומעתה מה שאמרו חז"ל (ברכות ס"ד ע"א), תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, היינו כי באמת זה התפקיד של תלמידי חכמים ללמד תורה ודעת את העם כדי שידעו מה לעשות ואיך לעבוד את השם, ובדרך זו הם מרבים שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, אלא שעדיין גם אותם שעדיין אינם תלמידי חכמים, לא נפטרו מתפקיד זה להרבות שלום בעולם, וכל אחד ואחד יעשה זאת כיד השם הטובה עליו, ואחד הדברים שאפשר על ידי ההפצות הללו לעמך ישראל לזכות את רוחם וגופם ונשמתם לקרבם לצור מחצבתם לחסות תחת כנפי השכינה.

² וכה שמעתי ממרן זצ"ל, על ראש הממשלה הזה, שפעם למחרת יום הכיפורים, כתבו עליו בעיתון של המדינה שהוא צם והלך לבית הכנסת בכיפור. מיד ביום שלמחרת יצאה הכחשה ממשרד ראש הממשלה, וביקש לפרסם ולהודיע שזה שקר, כי הוא לא צם ולא היה בבית הכנסת. ומרן אמר, מה אכפת לך אם כתבו עליך ככה, מה אכפת לך שעוד כמה יהודים תמימים שעלו לחונן את עפרה של ארץ ישראל, יחשבו שראש הממשלה שלהם צם בכיפור והלך לבית הכנסת. אלא זהו רשע, שעליו בוודאי נאמר (משלי י"א): "בְּצֶאֱבֹךָ רָשָׁעִים רָקָה".

ונפקא מינה אמר מרן זיע"א למה שפסקו הרמב"ם (הלכות אבל פרק א הלכה י') ומרן בשלחן ערוך (יורה דעה סימן שמה סעיף ה'): כל הפורשים מדרכי ציבור, והם האנשים שפרקו עול התורה והמצוות מעליהם, ואינם נכללים בכלל ישראל בעשיית המצוות ובכבוד השבת והמועדים, ובישיבת בתי כנסיות ובתי מדרשות, אלא הם כבני חורין לעצמם בפריקת עול שמים כשאר אומות העולם. וכן היהודים המומרים, והמוסרים את ממונם של ישראל לשלטונות - כל אלו שמתו, אין אונינם ואין מתאבלים עליהם, אלא אחיהם ושאר קרוביהם לובשים לבנים ומתעטפים לבנים, ואוכלים ושותים ושמיחים, על שאבדו שונאי של הקדוש ברוך הוא, ועליהם הכתוב אומר (תהלים קלט כא): "הֲלוֹא מִשְׁנֹאֲפֵי ה' אֶשְׁנָא וּבִתְקוּמִיךָ אֶתְקוּטְט, תִּכְלִית שְׁנֹאֲפֵי שְׁנֹאֲתִים לְאוֹיְבִים הָיוּ לִי". עי"ש.

דבר נוסף מעניין שכותב מרן זצ"ל על סוג אנשים שכאלו, שהרי אמרו חז"ל (פסחים מט ע"ב): "עם הארץ מותר לקורעו כדג, ואפילו מגבו". וכתב גאון עוזנו רבנו יוסף חיים בספרו בן יהוידע: אמרתי בסעודתא שדמיא שמת נכון בזה, שמדובר בחולה שמת בחוליו, ודרך הרופאים לקרוע בטי החולה אחר שמת כדי לידע סיבת מחלתו ומה עניינו, על כן בוודאי במת ישראל לא ניתן להם רשות בכך משום ניוול ובזיון המת, ועל זה אמר, עם הארץ שמת

על עמך ישראל להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך", הם לא רצו להרוג את הגופות, אלא לעקור את הרוחניות והקדושה מעם ישראל. וגם אותם שוטים בממשלה הזאת, שאין בהם לא דעת ולא תבונה, כי טחו עיניהם מראות, לא ידעו ולא יבינו בחשכה יתהלכו, וממאנים להאמין במה שהבינו אפילו אותם מקימי המדינה כמו ראש הממשלה בן גוריון 'שם רשעים ירקב', שאף על פי שחטא והחטיא את הרבים, והיה אחראי להעברתם על הדת של רבבות רבבות מאחינו בית ישראל,² אבל קיבל והבין בפגישתו ההיסטורית עם הגאון החזון איש זצ"ל,³ מה ערכה של תורה, מה ערכם של תלמידי חכמים, מה ערכם של בחורי ישיבות שיושבים ועוסקים בתורה, בבחינת 'מלך הגון היה'. וכן ראשי הממשלה שקמו אחריו, פחות או יותר הבינו את הרעיון ולפחות לא הפריעו בנושא זה,⁴ למעט פעמים זעירות שניסו להפריע, אבל מיד השתיקו

דהיינו "גוי", מותר לקורעו כדג מראשו ועד רגליו, כדי להתלמד בו דבר בחוכמת הרפואה, ולא חוששים לבזיונו, כדי שתהיה לו כפרה בכך. והוסיף שמותר לקורעו אפילו מגבו, אף שהניול יותר כשקורעו מגבו. ודברים אלו היו נמצאים כבר בדורות הראשונים, כמו שמצאנו בגמרא מסכת בכורות (מה ע"א) שתלמידי רבי ישמעאל שִׁלְקוּ פרוצה אחת גויה שהתחייבה שריפה למלך, ומצאו בה ר"ב איברים. נמצא שגם בזמן התנאים היו עוסקים בחוכמת הניתוח והרפואה לבדוק ולהבחין באיברים הפנימיים, ולא רצו לעשות ניוול זה אלא לגבי מרשעת זו. שאי אפשר להשיג חכמות אלו על בונך אלא אם כן יעשו קריעה בגוף האדם שכבר מת. [וכן מצאנו במסכת נדה (ל"ט א)] ובעם הארץ כזה אמרו שמותר לקורעו ולנתחו אחר מותו ואפילו מגבו, ואין לחשוש משום בזיון וניוול המת. עי"ש. ומדבריו משמע שדין זה הותר רק במת גוי דווקא.

אבל מרן זצ"ל בספרו "מאור ישראל" (פסחים שם) כתב: ועוד יש לפרש, שמדובר בעם הארץ רשע שאין חיבים לקבורו, ואותו מותר לקורעו כדג, ואפילו מגבו. וכאותו מעשה שהובא בתלמוד ירושלמי (מסכת תרומות פרק ח הלכה ג) על טבח ישראל שהיה מאכיל נבילות וטריפות לישראל, ונפל מן הגג ומת, והיו הכלבים מלקקים את דמו, ובאו ושאלו לרבי חנינא, האם להוציא מתחת ידם של הכלבים? אמר להם, הרפו להם, משלהם הם אוכלים, שנאמר (שמות כ"ב): "וּבִשְׂרָף בִּשְׂרָף ה' אֶתְכֶם, לִכְלֹב תִּשְׁלַכְנוּ אֹתוֹ", והוא היה גוזל מן הכלבים ומאכיל לישראל. ולכן נראה שגם היום שיש בעוונות הרבים מינים ואפיקורסים שאינם מאמינים בתחיית המתים, ומצווים למסור את גופותיהם לאחר מיתתם למחקר רפואי, שאין צריך להשתדל להביאם לקבר ישראל, וכשנמסרים לקבורה ליד החברה קדישא, יקברו ליד הגדר רחוק מקברי ישראל. [כמבואר בגמרא סנהדרין (מו ע"א), וכן פסק מרן בשלחן ערוך (יורה דעה סימן שס"ט סעיף ה'): אין קוברים רשע אצל צדיק, אפילו רשע חמור אצל רשע קל. וכן אין קוברים צדיק וכשר ובינוני, אצל חסיד מופלג. אבל קוברים בעל תשובה אצל צדיק גמור]. ואמנם הגאון רבי אליעזר יהודה ולדנברג זצ"ל בשו"ת ציץ אליעזר הביא את דברי הרב בן יהוידע הנ"ל, והסתפק אם התכוון להורות בזה הלכה ולמעשה או רק דרך דרוש. וכתב מרן צוק"ל: ונראה לי מה שכתבתי להלכה וגם למעשה. עי"ש.

³ כשאני מזכיר את הפגישה שלו עם הגאון החזון איש, אני רגיל לספר סיפור מעניין מאוד שהובא בספר "טובך יביענו" (חלק ב עמוד רפ"ה) בהקשר לזה: בירושלים חי יהודי תלמיד חכם שחזר בתשובה לפני שנים רבות, ומקורביו מספרים על יראת השמים המופלגת שלו, על הצלחותיו בכל תחום, ועל כך שבכל מה שהוא עושה, השם מצליח בידו. כל מפעל שהוא מייסד, עולה למעלה ראש. לכל שיעור שהוא מקים, נמשכים על אתר לומדים רבים, וכן הלאה. האיש ששמו הרב ברוך היימן, סיפר על הגורם להצלחותיו, וכדאי לחרוט את הדברים על לוח הלב, למען נלמד ונשכיל מכך על כוחה הגדול של כל תפילה. הדור הצעיר אולי כבר לא יכיר את השם שיוזכר להלן, אבל כיון שהוא 'גיבור' הסיפור, צריך להזכירו. שמו היה זלמן ארן, מי שהיה שר חינוך בממשלתו של בן גוריון, ואחד ממקורביו ו'מעריציו' הנלהבים של אותו ראש ממשלה. הוא עצמו לא היה שומר מצוות, אך אשתו שמרה מעט על כמה סממנים של מסורת יהודית. היא הדליקה נרות שבת, והתפללה על ילדיה בהדלקת נרות שיהיו כמו ... בן גוריון, שהרי בעלה תמיד סיפר בבית על 'כוחו' ו'גדולתו' של האיש שעמד בראשות הממשלה. כידוע, לימים ביקש בן גוריון להיפגש עם הגאון החזון איש בביתו בבני ברק. קודם שהחלה הפגישה, הוריד החזון איש את משקפיו, כדי שלא להתבונן בפרצופו של מי שהיה אחראי להעברתם על הדת של רבבות רבבות אחינו בני ישראל, אבל לא נעל את הדלת בפניו. לאחר הפגישה, כשחזר בן גוריון ללשכתו, סיפר לזלמן ארן על **גדולתו היוצאת מן הכלל של החזון איש, ואף התבטא שראה בו דמות של מלאך**. ארן לא שמר את הדברים בליבו, ותיאר גם הוא בפני אשתו את ההתפעלות של ה'בוס' מדמותו של אחד מגדולי ישראל. האשה האזינה לדברי בעלה בקשב רב, עד שהחליטה בו במקום, שמעתה ואילך תתפלל על ילדיה שיגדלו ויתחנכו בדרכו של ה... חזון איש, שהרי אם האדם המוערץ על ידי בעלה, מעריך את החזון איש ומתארו כמלאך אלוקים, צריך ללכת אל המקור... "אני", סיפר הרב ברוך היימן, "נכדו של זלמן ארן. ותפילותיה של סבתא - אף שלא היתה מל"ו צדקניות שבדור - פעלו את פעולתן גם לאחר שנים רבות, וקירובני לתורה ולמצוות, ואף נתנו בידי את כח ההצלחה". ע"כ. זהו כוחה של תפילה, וכמו שכותב החזון איש באגרותיו: **התפילה היא מטה עוז ביד כל אדם. אין תפילה ששבה ריקם, אין מילה של תחינה ויציאו שמוציא יהודי מפיו שלא תפעל את פעולתה, אם היום אם למחר, אם בשנה זו אם לאחר שנים רבות, אם אצל המתפלל אם לזרעו אחריו. דבר זה צריך להיות חזר בתודעתו של כל יהודי**.

⁴ תשמעו קטע מהעיתונות שאמר אותו אריק שרון לפני כ-40 שנה: "בזכותי! כשאני מסתכל

אותם ברוך השם, אבל אלו של עכשיו לא הגונים ולא בטיחים, אין להם כבוד והערכה לתורה ולא לחכמים כלל, בזים לכל דבר שבקדושה, ככל העולה על רוחם, אף על פי שהם יודעים בעצמם שלאמיתו של דבר הם לא צריכים את החרדים בצבא, ועד שיחפשו אחרי החרדים, שילכו ויחפשו אחרי אלפי משתמטים אחרים מהימין ובעיקר מהשמאל הדרים בתל אביב, הרצליה, רעננה, כפר סבא ועוד. אלא שידוע הדבר ומפורסם הענין שלצערנו הרב, כל מגמתם רק להפריע ללומדי התורה וחלילה לקלקל אותם שיהיו כמו החילונים, ללא דת ודין. וכי הצבא שלנו, הוא צבא של תורה? של קדושה? של יראת שמים? ישנם מבולבלים שבאים בטענה, הנה היה צבא בזמן דוד המלך. וכי יש מה להשוות בכלל, את הצבא שלנו לצבא של דוד המלך, הרי כל בר דעת יודע שלא קרב זה אל זה כל היום וכל הלילה, ובעוונות כמה חיילים דתיים שהלכו לצבא נפלו ביראת שמים והתדרדרו מטה מטה עד שאול תחתית.⁵

אהוב את כולם, ושנא את המסיתים והמדיחים

ב. לכן בלי ספק שכל אותם שמנסים לחקוק חוקים נגד תורתנו הקדושה, אי אפשר לקרוא להם בגדר "תינוקות שנשבו", כי תינוק שנשבה הוא מסכן לא יודע כלום מהחיים שלו בענייני הדת, וממילא הוא נוהג בבחינת 'שב ואל תעשה' לא לכאן ולא לכאן, אבל כשאתה רואה אותם איך הם נלחמים בחירוף נפש רק בשביל לעקור את הבחורים מספסל הלימודים, מהישיבות הקדושות, הם בעוונות הרבים בגדר מסיתים ומדיחים, וכבר אמרו באבות דרבי נתן (פרק טז): לא יאמר אדם, אהוב את החכמים ושנא את עמי הארץ, אלא אהוב את כולם,⁶ ושנא את המינים והאפיקורסים, המסיתים והמדיחים, המשומדים והמוסרים, וכן בדוד הוא אומר (תהלים קלט כא): "הֲלוֹא מִשְׁנֵאִיךָ ה' אֲשָׁנָא, וּבִתְקוּמִיךָ אֶתְקוּטִי. תִּלְלִית שִׁנְאָה שִׁנְאֵתִים, לְאֻיְבִים הָיוּ לִי". ועליהם אמר שלמה בחכמתו (משלי יא י'): "וּבְאֵבֶד רָשָׁעִים רִנָּה". (עיין ש"ד יורה דעה סימן שמה סק"ט. ענין עץ

וחושב, מי יגור כאן או מי יחיה כאן בעוד 50 שנה, אוזחת בי לחללה, רק הדתיים הם העתיד. מדוע? מהו הדחף הפנימי שלי, אריק שרון, שאינני שומר מצוות, להיאבק ולהילחם למען העם והארץ? הרי אין לי כל קשר לחיים שיש בהם זיקה למורשת ישראל? התשובה: מה שראיתי אצל סבא שלי זה "הדלק" שלי להיות יהודי. אבל רבותי, בני מתחנך חינוך חילוני ואינו יודע מאומה, נכדי לא יראה מאומה אצל בני וגם לא אצלי, אם כן אני שואל: "אני יהודי" בזכות הסבא שלי, אבל מי יהיה הסבא של הנכד שלי? ... כשאני חושב מה יהיה כאן בעוד 50 שנה, מי יגור כאן, מי יחיה כאן, ללא מצוות וללא מסורת, אין כל ביטחון כי בעוד 50 שנה תהיה זו "מדינת היהודים". ואם למנהיגות החילונית אכפת כי בעוד 50 שנה תהיה כאן מדינה יהודית, עליהם לבחון את ה"חינוך החילוני". אם רצונם במדינה יהודית, חייב הנוער לדעת מה זה "יהודי" ומה זאת "יהדות". ע"כ. שמעתם? זה חילוני שמדבר, ומבין שמדינה בלי תורה ומצוות, היא לא מדינה של יהודים.

⁵ השבוע דברתי באחת משיבות "בין הזמנים" על הזכות הגדולה של הבחורים שעוסקים בתורה, ועל המעלה שיש להורים ש"ברא מזכה אבא" (סנהדרין קד ע"א), ולכן גם לאחר אריכות ימים ושנים, שכבר נאמר (תהלים פח ו): "בְּמַתִּים חֲפָשִׁי", שכיון שאדם מת, נעשה חפשי מהתורה והמצוות (שבת ל ע"א), בכל זאת הזכויות שלהם יעלו מעלה מעלה בלי סוף, בזכות הבנים שלהם שעוסקים בתורה וכו'. והנה ישב שם יהודי שאני מכיר אותו כבר למעלה מ-20 שנה, ולאחר השיעור שאל אותי, מה יהיה אותו עם ברא מזכה אבא? מי יזכה אותו? כי אני ידעתי שיש לו שני בנים שכמה שדיברו על לבו בזמנו, שיחנך אותם בתלמוד תורה של יראת שמים טהורה וכו', הוא לא שמע ולא האזין, הוא היה דוגל שצריכים ללמוד בבית ספר של 'דתי לאומי' ואחר כך ללכת לצבא וכו'. והנה הוא מספר לי ששני הבנים האלו שהיו באים בקטנותם בכל שבת לבית הכנסת, והיו משתתפים בשיעורים ושואלים שאלות, הם למדו אחר כך בישיבה תיכונית, והיום בעוונות הם לא דתיים, הם לא מתפללים, אחד מהם בקושי שומר שבת בבחינת 'דתי להיט', והשני גם שבת לא שומר, הוא חי עם חתולה בעוונות הרבים, עובר על איסורי כריתות על ימין ועל שמאל, ולא הייתי צריך לשאול אותו איך זה קרה? הרי בבית שלו שומרים מצוות, שומרים שבת, הוא קובע עיתים לתורה בחול ובשבת. אבל פשוט הדבר כי מאחר והוא שלח אותם לצבא, משם כבר אין שאלה איך הם התקלקלו, כי הם מיד מתחברים עם כל מיני חברים למיניהם, ואט אט עם מינים שונים של חתולות, השם ירחם ויצייל, כי הכל ערוך ומוכן לפניהם. (ועיין עוד גיליון 209 הערה 1 ד' ולא רק זה) וכבר אמרו חז"ל (שבת קה ע"ב), כך אומנתו של יצר הרע, היום אומר לו עשה כך, ולמחר אומר לו עשה כך, עד שאומר לו, לך עבוד עבודה זרה והולך ועובד, ומוריד את הכיפה והדת והשבת, ולא אכפת לו כלום, לא עושה חשבון לאבא שלו ולא שום דבר. ואמרו חז"ל (שם קד ע"א): "הבא להיטמא - פותחים לו, הבא להיטהר - מסייעים אותו". כלומר, כשאדם בא להיטמא ולהתקלקל, לא מסייעים אותו, אלא רק פותחים לו את השערים, נותנים לו את האפשרות, למשל: הוא רוצה לעשות עבירה, ויש גם חתולה שרוצה לעשות עבירה, אז הקדוש ברוך הוא מזווג ביניהם ופותח להם את הדרך, אבל לא חלילה מסייע בידם ממש, כמו שמסייע למי שבא להיטהר. אשרי השומע לקול חכמים ומחנך את בניו לתורה ויראת שמים טהורה, אוכל מפירותיהם בעולם הזה, והקרן קיימת לו לעולם הבא.

⁶ אין ספק שסתם החילונים שברחוב הם בדרך כלל בגדר תינוקות שנשבו, אתה מדבר

אבות פרק ב משנה יב) ועוד אמרו חז"ל במגילת תענית: בשבעה לחודש כסליו עשאוהו יום טוב, כי מת בו הורדוס, שהיה שונא את חכמי ישראל והרג בהם, "ששמחה היא לפני הקדוש ברוך הוא כשהרשעים מסתלקים מן העולם", כי במות הרשע יש כבוד שמים. (שם פרק ד משנה יט)⁷

"כל כלי יוצר עליך, לא יצלה..."

ג. בעזרת השם יתברך נתאמץ כולנו כאיש אחד בלב אחד, ללכת בדרכי רבותינו הקדושים ולא להתבלבל חלילה, ומי יגלה עפר מעיני מרן זיע"א שכאב לו רבות על הניסיונות שניסו כמה פעמים לגייס את בחורי הישיבות נגד החוק שהיה מאז ומתמיד מקום המדינה, וכידוע הסיפור שכאשר מרן ישב שבעה על בנו הגאון רבי יעקב זצ"ל, ובא ראש הממשלה לבקר אותו, אמר לו מרן שעל אף שהוא אב שכול, אבל יותר מהצער שיש לו על בנו, יש לו צער על זה שרוצים חלילה לגייס את בחורי הישיבות, כי התורה היא חיינו ואורך ימינו, התורה היא הקיום של עם ישראל. וכמה פעמים אמר מרן, שאם חלילה יכריחו אותם להתגייס נרד לחוץ לארץ ללמוד תורה ולא נתגייס, כי התורה היא האוויר לנשימה שלנו.⁸ על כן אחי ורעי היקרים והאהובים, בחורי הישיבות והאברכים היקרים, עליכם גאווה, עליכם נאמר (איכה ד ב): "בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים הַמְּסֻלָּאִים בְּפֹז", כולנו נשמע לקול מורים ובראשם מרן הראש"ל שליט"א נשיא מועצת חכמי התורה, וכמו שאמרו חז"ל (אבות פרק ג משנה ה), כל המקבל עליו עול תורה, מעבירים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, ויתקיים בנו הפסוק (ישעיה נד יז): "כָּל כְּלִי יוֹצֵר עֲלֶיךָ, לֹא יִצְלָח, וְכָל לָשׁוֹן תִּקְוָה אֶתָּה לְמַשְׁפָּט, תִּרְשָׁעִי". וחלילה ליפול ברוחנו, אנחנו עם ישראל מלומדים עוד בטרם נהיינו לעם, מאז פרעה הרשע ומצרים שאמרו "פֶּן יִרְבֶּה", רוח הקודש היתה מבשרת אותם: "כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִרְפָּץ" (סוטה יא ע"א). ובעזרת השם יתברך גם כאן, כן ירבו ויפרצו חובשי ספסלי הישיבות הקדושות ובתי מדרשות בכל אתר ואתר, אמן ואמן.

איתם, פתאום אתה מגלה רצונות גדולים ואמיתיים שנחבאים אצל רבים רבים מעמך ישראל, ממש לא כמו שמציינים בתקשורת, שכביכול החילונים הם נגד הדת. אלה שהם נגד, הם מועטים שבמועטים בטלים בשישים ובאלף. אבל רובם ככולם, יש להם לב טהור, לב נכסף להשם יתברך, רק שהם ואבותיהם חונכו מהיסוד בצורה משובשת ומקלוקלת, מקטנותם שלחו אותם הוריהם המסכנים לבתי ספר שאין בהם לא תורה ולא מצוה, ולמדו שם דברי כפירה ומינות, ובצירוף התקשורת והאינטרנט - כלי המשחית ההרסניים ביותר שמסייעים בעדם, וכל תאוותיהם מונחות לפניהם בשפע רב, לכן אין להם איזשהו דחף מיוחד לבוא להתעניין, כי זה טבע האדם להישאר בהרגלי ובמעלליו. אבל כשאב מישוה ומתייחס אליהם יפה, ומחזק אותם בדיבורים טובים וריכים, או נותן להם חומר תורני נחמד, אתה רואה איך פתאום הם מקבלים בסבר פנים יפות, איך הם מראים התעניינות רצינית בדברים, מי כעמך ישראל. (ועיין עוד גיליון 92 הערה 1 ד"ה אני זוכר, 121 הערה 1, 122 הערה 1 ועוד)

⁷ סיפר לנו מישוה בשיעור בשבת שהוא עובד בעבודה עם חילונים 'אנשים', והנה אחת העובדות דיברה בשצף קצף שצריכים לגייס את כל בחורי הישיבות ודיברה חריף מאוד... והנה למחרת היא לא באה לעבודה. בשעה 10 היא שלחה הודעה בקבוצה, שהיא עברה תאונה לא פשוטה, היא עפה כמה מטרים, אמנם היא יצאה שלימה מהרכב, אבל כל השיניים שלה נשברו... וכבר לימדנו חז"ל (אבות פרק ב משנה י): "הוי זהיר בגחלתם שלא תכוה, שנשיכתם נשיכת שועל, ועקיצתם עקיצת עקרב, ולחישתם לחישת שרף, וכל דבריהם כנחלי אש". ואם זו שדיברה ככה, קיבלה עונש כזה, שכמה יסורים יש בזה, השם ירחם ויצייל, על אחת כמה וכמה אותם שוטים שאין בהם לא דעת ולא תבונה, שרוצים בדיהם לחקוק חוקים נגד התורה, והתורה תובעת את עלבונה הגם שתלמידי חכמים מוחלים על עלבונם ושומחים ביסורים, אבל עלבון התורה אין בידם למחול. (עיין שו"ת משנה הלכות חלק ח סימן קל"ז)

⁸ וכבר פרסמו לפני כמה זמן מכתב שכתב מרן זצ"ל: וזו לשונו: בעניין מה שדיברו בעת האחרונה כמה מבחירי מערכת הביטחון ומספר חכ"ם בכנסת הרוצים להביא הצעה במושב הבא בכנסת, שיבוטל הסדר 'תורתו אומנותו' לבחורי הישיבות ע"פ [עפ"ר לפומייהו], הנה כבר בזמנו בשנת תשל"ז הועלתה הצעה בועידת המפלגה הדתית בענין גיוסם של בני הישיבות לצבא, ופניתי למר שמעון פרס שכהן אז כשר הביטחון, וביקשתי ממנו שיעמוד איתן נגד ההצעה הנ"ל, ואכן כן, מר פרס דיבר נגד דבר חמור בישיבת הממשלה, וההצעה ירדה מסדר היום. וגם כעת היטב חרה לי הדבר הנ"ל ששוב פעם רוצים להעלות לדיון את הענין של גיוס בני הישיבות, וכבר נערכה פגישה משותפת של מר שמעון פרס, עמי, ועם הגרא"מ שך (שליט"א) ראש ישיבת פוניבז', והאדמו"ר מבלז שליט"א, והצהרנו מפורשות למר פרס, שוהיה אם יהינו להמשיך ולדבר על גיוס בני הישיבות ולערער את ההסכם של 'תורתו אומנותו', ענין זה לא יעבור בשתיקה מצידנו, וניתן הוראה לכלל בחורי הישיבות שלא להתייחס כלל לשום הוראה שתצא מהממשלה בעניין. והבהרנו לו שאם יגייסו חלילה בחורי ישיבות, ואפילו בחור בודד אחד, להוי ידוע שלא יהיה מצד הנציגים שלנו שום תמיכה ושיתוף פעולה. אך מר פרס לא רצה להתחייב על כך, ומתחילה דעתנו היתה שתנועת ש"ס תתמוך במר פרס, אך לאחר דבריו הנ"ל, ישבתי עם חברי מועצת חכמי התורה והחלטנו פה אחד שאחים לדעה אנו, ונתמון בדעתו של ראש הישיבה הגרא"מ שך (שליט"א) וכן בדעתו של האדמו"ר מבלז שליט"א שלא לתמוך במר פרס. ע"כ.